

Gradering av medicinsk invaliditet

Svensk Försäkring

MEDICINSK INVALIDITET

-skador 2020

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Förord		4
1.	Inledning	6
1.1	Historik	6
1.2	Medicinsk invaliditet	7
1.2.1	Definition	7
1.2.2	Användningsområde	7
1.3	Den medicinske rådgivarens roll	7
1.4	Användning av tabellverket	8
1.4.1	Ramvärde	8
1.4.2	Smärta, vegetativa och psykogena reaktioner	8
1.4.3	Sammanvägning/Kumulering	9
1.4.4	Merinvaliditet	10
1.4.5	Drunkning/förstärkning	10
1.4.6	Avrundning av siffervärden	10
1.5	Slutord	10
2.	Tabellverk	11
2.1	Skador på nervsystem och sinnesorgan	11
2.1.1	Afasi	11
2.1.2	Motoriska och sensoriska funktionsförluster	11
2.1.3	Yrsel - balansstörningar	12
2.1.4	Epilepsi	12
2.1.5	Nedsatta psykiska elementarfunktioner och organiska psykosyndrom	12
2.1.6	Kronisk traumatisk smärta, reaktiva och psykogena tillstånd m m	12
2.1.7	Ryggmärgsskador	12
2.1.8	Övriga skadeföljder	13
2.1.9	Synskador	13
2.1.10	Hörselskador	15

2.2	Ryggskador	15
2.3	Skador på övre extremiteterna	15
2.3.1	Amputation	15
2.3.2	Ledskador	16
2.3.2.1	Skulderled	16
2.3.2.2	Armbågsled	17
2.3.2.3	Handled	18
2.3.2.4	Fingrar	18
2.3.3	Nervfunktionsförluster	19
2.3.4	Skador på ej dominant arm och hand	21
2.4	Skador på nedre extremiteterna	22
2.4.1	Amputation (exklusive lyte)	22
2.4.2	Ledskador	22
2.4.3	Nervfunktionsförluster	23
2.4.4	Andra skadeföljder	23
2.5	Stomier m m	23
2.6	Organförluster	24
Bilagor		
Bilaga 1	Flerfingeramputationer	25
Bilaga 2	Kumulationstabell	35

Förord

Tabeller för bedömning av invaliditetsgrader har funnit i Sverige sedan 1900-talets början. Motsvarande medicinska tabellverk finns i flertalet av Europas länder. Invaliditetstabellerna, gemensamma för svenskt försäkringsväsende, har omarbetats vid flera tillfällen. Ett mångårigt utredningsarbete föregick 1996 års tabellverk under ledning av en projektgrupp med representanter från försäkringsbranschen, medicinska rådgivare och specialister representerande olika medicinska specialiteter. 1996 års tabellverk medförde en stor förändring jämfört med tidigare ordning (1981 års tabellverk) genom att total medicinsk invaliditet, 100 %, anses föreligga först när situationen är den att ingen kroppsfunction finns kvar. Det innebär att det inte går att genom rak addition lägga ihop de olika invaliditetsgraderna när flera olika funktionsförluster samtidigt föreligger, för att komma fram till den sammanlagda invaliditetsgraden.

Ett system med kumulativ procentuell sammanvägning infördes därför. 1996 års tabellverk innebar också nya värderingar både faktiskt och relativt sett mellan olika slag av funktionsnedsättningar. Vissa tidigare inte upptagna skadeföljder fick också en plats i tabellverket.

En arbetsgrupp tillsattes åter 1999 av Sveriges Försäkringsförbund för att komma med förslag på justering i två hänseenden; dels frågan hur systemet med det i 1996 års tabellverk använda begreppet ramvärde på ett bättre sätt skulle kunna förmedlas i tabellverket, dels frågan om hur smärta och värk skulle behandlas i tabellverket.

Arbetsgruppen redovisade under åren 1999-2003 olika förslag på ett justerat nytt tabellverk. Under arbetet har remissvar inkommit från olika skadeprövningsnämnder, Försäkringsläkarföreningen och representanter som företräder olika grupper av skadelidande. År 2003 beslutade Sveriges Försäkringsförbund om ett nytt tabellverk för gradering av medicinsk invaliditet som skall användas vid skadereglering fr o m 1 juli 2004. I sak genomfördes små ändringar jämfört med 1996 års tabellverk, bl.a. framhölls systemet med ramvärden tydligare.

Försäkringsläkarföreningen framförde 2009 till Sveriges Försäkringsförbunds Personskadekommitté förslag till justeringar av Medicinska tabellverket – 2004. Personskadekommittén föreslog en förstudie och en arbetsgrupp bildades. Arbetsgruppen, Gustaf Neander, ortoped, Eva Almgren, medicinsk samordnare, Yvonne Sjögren, personskadechef, Olof Sydow, neurolog, Sten Fredrikson, neurolog, Eva Lindahl Drejenstam, verksamhetsutvecklingschef och Lars-Åke Broström, ortoped, har under åren 2009-2012 diskuterat och redovisat olika förslag till ett justerat tabellverk. Remissvar har inkommit från olika skadeprövningsnämnder och advokatsamfundet. I februari 2012 beslutade Svensk Försäkrings Personskadekommitté att det förslag till justeringar av tabellverket för medicinsk invaliditet som arbetsgruppen enats om ska användas vid skadereglering. Den 29 september 2012 har Svensk Försäkring fastställt förändringarna.

Det nu föreliggande tabellverket innehåller i sak små ändringar jämfört med 2004 års tabellverk. Utöver ändringar av redaktionell karaktär, främst i syfte att uppnå ökad tydlighet, har även ändringar gjorts vad gäller värderingen av funktionsnedsättning avseende stelhet i fot jämfört med 2004 års tabellverk.

Tillägg avseende smärta utöver den vanligt förekommande vid amputation har gjorts under 2.3.1 och 2.4.1 med hänvisning till 2.1.6.

Tillägg har gjorts med RIK under 2.5 Stomier.

Samordning med tabellverk ”Medicinsk invaliditet - sjukdomar” har gjorts under 2.1.4, 2.1.8 samt 2.6.

För ytterligare ökad tydlighet i det medicinska tabellverket har redaktionella och språkliga ändringar gjorts under 1.4 Användning av tabellverket. Ändringarna har förts in under 1.4.3–1.4.6 vid årsskiftet 2020/2021. Dessa justeringar medför inga förändringar av bedömning i sak.

I anslutning till tabellverket har även referensfall utarbetats för vissa områden för att underlätta gradering med hjälp av ramvärden. Dessa referensfall återfinns i en bilaga.

1. Inledning

1.1 Historik

1.1.1 Tyskland/Österrike

Våra första branschgemensamma invaliditetstabeller härstammar från slutet av 1800-talet i de ersättningsnormer som gällde i tysk privat olycksfallsförsäkring. Avsikten med dessa var i och för sig inte att fastställa medicinsk invaliditet i betydelsen funktionsförlust, utan i stället att få ett mått på ersättningsnivån vid olika skadetyper.

När den offentliga olycksfallsförsäkringen infördes i Tyskland påverkades den starkt av traditionerna inom den privata. Båda var kopplade till arbetsinkomsten. Särskilda skadehandläggare med juridisk kompetens och erfarenhet från arbetslivet skulle fastställa ersättningsgraden. Detta gjordes med ledning av uttalande från läkare om skadans art och omfattning, prognos och samband med olycksfallet. Den medicinska bedömningen visade sig snart få mycket stor betydelse för den slutliga ersättningsgraden. Denna utveckling torde vara den direkta orsaken till att begreppet ”medicinsk invaliditet” kom att användas trots att man endast avsåg skadans inverkan på arbetsförmågan. Försäkringsbolaget för arbetsskador i Österrike tillsatte i slutet av 1880 en kommitté med uppgift att värdera inverkan av de vanligaste skadeföljderna på förvärvsförmågan hos okvalificerade industriarbetare. En tariff antogs officiellt 1890 och torde vara den första officiella invaliditetstabellen, ”Das Wienerschema”. Det påpekades särskilt att den innehöll genomsnittliga normer som kunde frångås i det enskilda fallet. Das Wienerschema fick efterföljare i flera länder, framför allt i Tyskland.

1.1.2 Sverige

Lagen om arbetsgivarnas ekonomiska ansvar för skada till följd av olycksfall i arbetet infördes 1901. I lagtexten angavs invaliditetsgrader som allmänt skulle tillämpas, exempelvis 50 % för förlust av ena handen eller foten, 25 % för en tumme, 20 % vid blindhet på ett öga och 10 % vid ensidig hörsel förlust. Hänsyn skulle tas inte bara till den nedsättning av arbetsförmågan, som rent allmänt kunde anses föreligga, utan även till speciella färdigheter, som krävdes för den skadades arbete.

I 1916 års olycksfallsförsäkringslag var de grundläggande principerna desamma som i 1901 års lag, men däremot angavs i lagen inga invaliditetsgrader. Man kom emellertid att tillämpa i stort sett samma riktlinjer som tidigare. Underhand bearbetades och förändrades invaliditetsgraderna. Särskilt värderingen vid förlust av nedre extremiteterna ansågs vara för hög.

När yrkesskadeförsäkringslagen (YFL) kom 1954 framhölls uttryckligen att bedömningen inte borde vara alltför bunden av tabeller. Den faktiska arbetsförmågan skulle tillmätas större betydelse. Anpassningsvårigheter skulle särskilt beaktas. Inom privat försäkring tillämpades under lång tid samma graderingsprinciper som enligt YFL. I vissa försäkringsvillkor infördes tabeller över grader för preciserade skadetyper, vilka i stort sett följde riktlinjerna inom yrkesskadeförsäkringen. Efter hand skedde dock en viss glidning mot ett mer renodlat begrepp ”medicinsk invaliditet”, bland annat på så sätt att man sökte undvika den anpassning till arbetsituationen som var utmärkande för YFL. Omvärderingar och modernisering gjorde att graderingen i tabellverket ”Grunder för gradering av kvarstående men efter skador

(medicinsk invaliditet)”, som kom 1981 och var det första branschgemensamma, i viss mån utgjorde ett mått på den funktionsnedsättning som skadan rent allmänt kunde anses medföra enligt medicinsk bedömning. Fortfarande byggde systemet dock på värderingar från yrkesskadeförsäkringen. Man hade således valt att sätta hel invaliditet, 100 %, vid förlust av synförmågan på båda ögonen och överlät medvetet åt vissa ersättningssystem att kompensera ännu större funktionsförluster.

1.2 Medicinsk invaliditet

I föreliggande tabellverk bortses helt från ersättningssystem och ersättningsformer. Endast funktionsförmåga, såväl förlorad som kvarvarande, har getts betydelse för graderingen. Utgångspunkten är att total medicinsk invaliditet, 100 %, föreligger när ingen funktion finns kvar.

1.2.1 Definition

Medicinsk invaliditet definieras som:

fysisk och/eller psykisk funktionsnedsättning oberoende av orsak och utan hänsyn till den skadades yrke, fritidsintressen eller andra speciella förhållanden.

Gradering av medicinsk invaliditet är ett sätt att inbördes värdera olika funktionsnedsättningar oberoende av orsak. Eventuellt lyte skall således inte vägas in i den medicinska invaliditetsgraden. Typ av försäkring saknar betydelse. Däremot kan bevisreglerna för sambandsbedömningen variera mellan olika försäkringsformer.

1.2.2 Användningsområde

Inom individuell och kollektiv olycksfallsförsäkring är oftast den medicinska invaliditetsgraden helt avgörande för ersättningens storlek. Detta gäller också i stor utsträckning villkorsbundna försäkringar som till exempel Trygghetsförsäkring vid arbetsskada. Vid skaderegleringen inom trafik- och ansvarsförsäkringen bestäms ersättningen enligt skadeståndslagen. Skadeståndets betydelse inom ersättningsrätten knyts alltmer till den ideella skadan. Vid bestämning av ersättning för denna är den medicinska invaliditeten oftast av avgörande betydelse. Ersättningen för nedsatt arbetsförmåga (”ekonomisk”/- förvärvsmässig invaliditet) baseras däremot på den faktiska förlusten.

1.3 Den medicinske rådgivarens roll

Vid skadereglering biträder läkare, kunniga i försäkringsmedicin och representerande olika medicinska specialiteter, med framför allt sambands- och invaliditetsbedömning. Dessa medicinska rådgivare ansvarar för sina medicinska bedömningar på samma sätt som för sin övriga medicinska verksamhet. Den medicinske rådgivaren behöver för sin bedömning uppgifter om

- uppkommen anatomisk/fysiologisk skada genom anamnes och statusfynd
- funktionsnedsättning/-bortfall i olika situationer
- praktiska konsekvenser av uppkommen funktionsnedsättning.

Vid gradering av den medicinska invaliditeten är det funktionsnedsättningen i sig som är avgörande, men de övriga uppgifterna är ett nödvändigt tillägg för att kunna kontrollera att bedömningen blir riktig. I tabellverket är funktionsnedsättningen inte alltid detaljbeskriven. Vid funktionsnedsättning på grund av defekt ledfunktion räcker till exempel gradtalsuppgift för att ge en erfaren medicinsk rådgivare tillräckligt bedömningsunderlag.

Rådgivaren har ofta för bedömningen mer relevant information än den intygs-skrivande läkaren. Den medicinske rådgivaren är dessutom oberoende av personliga relationer till den skadade.

1.4 Användning av tabellverket

1.4.1 Ramvärde

Procenttalen i tabellen är värden för total förlust eller funktionsdefekt inom angiven anatomisk struktur/kroppsregion. Dessa procenttal har benämnts ramvärde men skulle också kunna kallas tak- eller maximalvärden.

Ramvärdebegreppet har kommit fram genom multidisciplinärt samarbete. Den medicinska invaliditetsgraden, uttryckt som ramvärde efter exempelvis en amputation, motsvaras av den funktionsförlust som följer av att all neurologisk funktion nedom den aktuella nivån gått förlorad.

Fastställandet av ramvärdet för förlust av en kroppsdel har givit den ram, inom vilken samtliga regionala delinvaliditeter kan bestämmas. Invaliditetsgraden tar hänsyn inte bara till funktionsförlust utan även till bevarad funktionsförmåga. Ramvärdet för förlust av kroppsdel är därför vägt mot en bibehållen normal funktion i kroppen inklusive psykisk funktion.

Om funktionsbortfallet inte är totalt skall invaliditetsgraden utgöra en andel av ramvärdet. I ramvärdena är inräknat de vid aktuell funktionsnedsättning vanligen förekommande psykiska effekterna, de sekundära autonoma reaktionerna samt värk och smärta.

1.4.2 Smärta, vegetativa och psykogena reaktioner

I vissa fall kvarstår ett smärttillstånd klart utöver det för skadan vanligen förekommande. Sådana smärttillstånd är att bedöma enligt 2.1.6.

Ibland medför ångest och smärta ansevärd funktionsnedsättning och också stor del av den samlade funktionsnedsättningen av en skada. Här erinras om det närmast generella fenomenet ”psykogen eller (oegentligt) funktionell pålagring”. Detta innebär att skadans besvär och upplevelsen av skadan ofta omedvetet förstärks, vilket ej bör förväxlas med mer medveten aggravaion. Vid ”psykogen pålagring” är texten i punkt 2.1.6 tillämplig.

Ångestinslag kan ge besvären en mer ”explosiv” innebörd, som hindrar rehabiliteringen. Om ansevärdare invaliditetsgrad skall accepteras pga kvarstående ångest-

reaktion, bör tydligt högre dramatik krävas av utlösande omständigheter än vad regelmässigt ingår vid olycksfall och annat våld.

Ibland kan det exempelvis vara av värde för rehabiliteringen att vänta med invaliditetsbedömning för att få smärt- eller ångesttillstånd i lugnare fas. Ibland kan det tvärtom vara väsentligt att avsluta försäkringsärendet snabbt.

1.4.3 Sammanvägning/Kumulering

Vid beräkning av den totala invaliditeten, när flera olika funktionsförluster samtidigt föreligger, kan man uppenbarligen inte använda en enkel addition av procentsiffrorna för var och en av de ingående komponenterna. Detta skulle snabbt leda till att totalinvaliditeten skulle nå högre än högsta möjliga siffra, 100.

Vid sammanvägning av flera samtidiga invaliditeter skall normalt kumulativ procentuell sammanvägning tillämpas.

Principen innebär att man vid två eller flera samtidiga invaliditetstillstånd väljer det största som bas, oavsett skadetyper eller vilken specialitet som bedömt ärendet. Man fortsätter sedan med den näst högsta osv. Tillkommande funktionsförluster beräknas på resterande funktionsförmåga enligt formeln:

$$A\% + B(100 - A)\% = \text{det kombinerade värdet av } A\% \text{ och } B\%$$

där A = den största invaliditeten och sålunda $(100 - A)$ = resterande funktionsförmåga samt B = invaliditetsgraden för den tillkommande funktionsförlusten.

Tabell för kumulativ procentuell sammanvägning finns i bilaga 2.

Denna princip, som skall användas vid beräkning av totalinvaliditeten i det enskilda fallet, har använts vid uppbyggnaden av tabellverkets siffror för stora, komplexa invaliditeter.

Som exempel kan användas en total skada på ryggmärgens mellersta del, vilken leder till total förlust av:

motorisk funktion i höger ben	35 %
motorisk funktion vänster ben	35 %
sensibilitet nedanför skadenivån	15 %
blåsans funktion	35 %
ändtarmens funktion	23 %
sexualfunktion	30 %

Kumulerat enligt principen från högsta värde till lägsta:

$$\begin{aligned} 35 + 35 &= 58 \\ 58 + 35 &= 73 \\ 73 + 30 &= 81 \\ 81 + 23 &= 85 \\ 85 + 15 &= 87 \end{aligned}$$

Dessa invaliditeter enkelt adderade ger den orimliga summan 173 %. Med kumulativ procentuell sammanvägning erhålls siffran 87 %, som återfinns i tabellverket.

Metoden kan inte alltid tillämpas. Om till exempel en existerande medicinsk invaliditet förstärks av en tillkommande skada på samma kroppsdel eller funktion, ger den reduktion som kumuleringsmetoden innebär inte en riktig gradering. Som exempel kan anföras förlust av synen, där frånvaron av synen på det andra ögat markant förstärker förlusten av synen på det första.

1.4.4 Merinvaliditet

De besvär den skadade har efter en skada förstärks av den funktionsnedsättning som finns sedan tidigare.

Utgångspunkten vid bedömning av invaliditetsgraden är den funktionsförlust som den aktuella skadan medför. Med merinvaliditet avses det förhållande att den skadade sedan tidigare har en funktionsnedsättning som påverkar följderna av en ny skada inom samma område d v s förstärker den nya skadan. Till exempel en person med en tidigare nackdistorsion bedömd till 4 % medicinsk invaliditet får en försämring av nackbesvären till följd av en ny nackdistorsion. Den totala besvärsbilden medför en invaliditetsgrad på 8 % vilket innebär en merinvaliditeten på 4 %. Vid ersättning av merinvaliditet räknas från ”botten” av ersättningstabellen.

1.4.5 Drunkning/förstärkning

Drunkning

I vissa situationer kan en tillkommande funktionsförlust ”drunkna” i en redan existerande invaliditet. Så kan till exempel följer av en frakturskada sakna betydelse om den drabbar en sedan förut förlamad extremitet.

Förstärkning

I de fall en nytillkommen skada förstärks av en existerande funktionsnedsättning så ska förstärkningseffekten beaktas vid invaliditetsgraderingen. Till exempel om en person sedan tidigare har amputerat höger underben och på grund av en ny skada måste amputera vänster underben. Vid bedömning av invaliditetsgraden för amputation av vänster underben skall hänsyn tas till den nedsatta funktion som fanns på grund av det tidigare amputerade höger underben, som förstärker funktionsnedsättningen till följd av amputation av vänster underben. Förstärkningseffekten kan beaktas antingen genom att man inte kumulerar utan gör en rak addition eller att man gör ett procentuellt påslag för att kompensera för förstärkningen.

1.4.6 Avrundning av siffervärden

Det är uppenbart att den exakthet som speglas i tabellens siffervärden inte existerar i verkligheten. Exaktheten har ändå behållits för att representera ramvärdet, vilket ju används som utgångsvärde vid gradering (se ovan). Dessutom ger avrundade ingångsvärden stora fel vid en kumulativ procentuell sammanvägning.

1.5 Slutord

Ett tabellverk kan aldrig göras så detaljerat att det täcker alla skadeföljder. Tabellerna blir därför endast rådgivande riktlinjer och måste användas med praktiskt kliniskt omdöme särskilt som många skador och skadekombinationer självklart aldrig kan förutses.

2. Tabellverk

Om funktionsbortfallet inte är totalt skall invaliditetsgraden utgöra en andel av ramvärdet. Det maximala ramvärdet (takvärdet) anges i procent i högermarginalen nedan.

2.1 Skador på nervsystem och Sinnesorgan

2.1.1 Afasi

Maximal (global) afasi	90
Förstår ej språksymboler. Inadekvat språk	70
Förstår språksymboler men kan ej kommunicera i tal eller skrift	35
Lätta svårigheter att förstå och/eller producera språk	10

(Anartri: se 2.1.8)

Andra fokala neuropsykologiska störningar, t ex agnosi och apraxi värderas efter påverkan av ADL-funktionen

2.1.2 Motoriska och sensoriska funktionsförluster

*(Övre extremitetens perifera nerver: se 2.3.3
Nedre extremitetens perifera nerver: se 2.4.3)*

Nervus olfactorius

Total förlust av luktsinnet, inklusive påverkan på smakupplevelse	7
Tillägg vid framträdande parosmi	4

Nervus trigeminus

Totalt sensibilitetsbortfall	10
N. maxillaris perifert om foramen infraorbitale	4
N. mandibularis perifert om foramen mandibulare	5
N. mandibularis perifert om foramen mentale	4
N. lingualis	3

(Tuggfunktion: se 2.1.8)

Nervus facialis

Total pares	13
-------------------	----

Hemisyndrom

Motoriskt, sensoriskt och/eller ataxiskt hemisyndrom utan förlust av kranialnervseller övrig cerebral funktion men med totalt halvsidigt motoriskt bortfall	75
---	----

2.1.3 Yrsel - balansstörningar

Yrsel och balansrubbing	26
Balansrubbing	18
Enbart yrsel, <i>se 2.1.6</i>	

2.1.4 Epilepsi

Se tabellverk ”Medicinsk invaliditet -sjukdomar

2.1.5 Nedsatta psykiska elementarfunktioner och organiska psykosyndrom

Total demens	99
ADL-insufficiens med regelbundet behov av tillsyn	70
Markerade och ständigt förekommande - ADL klaras hjälpligt	40

2.1.6 Kronisk traumatisk smärta, reaktiva och psykogena tillstånd m m

Den medicinska invaliditeten vid dessa subjektiva symptomkomplex inkluderar en rad traumatiska följder, t ex trötthet, yrsel, huvudvärk, kognitiva besvär, smärtbetingad rörelseinskränkning, känsel- och kraftnedsättning, tinnitus, ångest, asteni, fobier, depression, psykosomatiska reaktioner, generell smärtspridning och myofasciellt syndrom.

Lätta eller måttliga besvär som lätt kan lindras, innebär ingen medicinsk invaliditet. En viss invaliditet kan föreligga även vid besvär som inte medför någon väldefinierad funktionsnedsättning.

I första hand beaktas funktionsnedsättningar som påverkar ADL, psykiska elementarfunktioner och social aktivitet. I andra hand beaktas av individen upplevda symptom 35

(Följdtillstånd efter kotpelardistorsion graderas normalt till högst 18. Följdtillstånd efter hjärnskakning graderas normalt till högst 13.)

2.1.7 Ryggmärgsskador

Hög cervical tvärsnittslesion (ovanför C4) med total förlust av all neurologisk funktion nedom tvärsnittsnivån	97
Thoracolumbal spinal tvärsnittslesion med total förlust av all neurologisk funktion nedom tvärsnittsnivån	87
Total förlust av motorisk funktion i höger ben	35
Total förlust av motorisk funktion i vänster ben	35
Total förlust av sensibilitet nedanför skadenivån	15
Total förlust av kontroll av både urinblåsa och tarm samt sexualfunktion	65
Total förlust av kontroll av både urinblåsa och tarm	50
Total förlust av kontroll av urinblåsa	35
Total förlust av ändtarmskontroll	23
Total förlust av sexualfunktion	30

2.1.8 Övriga skadeföljder

Förlust av respirationsfunktion	85
Total anartri	28
Förlust av tugg- och sväljfunktion	24
Käkled med kraftigt reducerad gapförmåga och med smärta/värk. Sväljningsfunktion och talpåverkan ej inräknad	14
Tandförlust med dålig protesfunktion	6
Förlust av salivsekretion, total	6
Total förlust av smaksinnet	4
Skada på endokrina system	
Svåra ständiga symtom trots terapi	50
Inadekvat terapikontroll	20
Symtom men effektiv terapikontroll	10
Total förlust av sexuell förmåga på grund av endokrin skada, ryggmärgsskador (se 2.1.7), skada på bäckennerver eller deras rötter, anatomiska skador på bäcken och genitalorgan eller omfattande buktrauman	30

Däremot skall sexuella besvär efter hjärnskada ej beaktas separat om hypofysfunktionen är oskadd. De sexuella symtomen skall då beaktas tillsammans med övriga psykiska symtom.

Sterilitet

Se avsnitt nr 13, infertilitet, i tabellverket ”Medicinsk invaliditet Sjukdomar”.

2.1.9 Synskador

Total synförlust	68
Synförlust på ett öga	14
Förlust av ett öga	17

Synskärpenedsättning

Beräkningen skall baseras på de synskärpevärden som erhålls med bästa fördragbara korrektion.

Ena ögat	Andra ögat				
	0,6-0,5	0,4-0,3	0,2	0,1	0
1,0-0,7	0	3	7	10	14
0,6-0,5	3	7	10	14	17
0,4-0,3		14	20	27	34
0,2			34	41	48
0,1				51	58
0					68

Med hänsyn till skillnaden mellan ledsyn och total synförlust används för synnedsättningar mellan 0,1 och 0 en glidande skala.

Synfältsdefekter

Total homonym hemianopsi	35
Homonym kvadrantanopsi - nedåt	24
Homonym kvadrantanopsi - uppåt	17
Bitemporal hemianopsi	24
Ensidig defekt särskilt nedåt eller temporalt	7

Dubbelseende

Dubbelseende - som nödvändiggör ocklusion	10
Dubbelseende - övriga fall	7

Afaki

Ensidig med IOL	7
Ensidig utan IOL	10
Dubbelsidig med IOL	10
Dubbelsidig utan IOL	14
Ensidig och dubbelsidig afaki med IOL för personer > 35 år taxeras till	5
Traumatisk mydriasis med bländning	10

Akommodationsparet

Ensidig	7
Dubbelsidig	10

Full mengradering för akommodationsparet kan endast komma ifråga under 35 års ålder.

2.1.10 Hörselskador

Total hörsselförlust	60
Total hörsselförlust på ett öra	15

Tinnitus, hyperakusi och andra parakustiska besvär, se 2.1.6.

2.2 Ryggskador

Funktionsnedsättning på grund av smärttillstånd bedöms lika oavsett om detta är lokaliserat till hals- bröst- eller ländryggens kotor, diskar eller mjukdelar. För gradering, se 2.1.6.

Vid markerad rörelseinskränkning, för halsryggen mindre än 60 grader sammanlagd rotation och för ländryggen mycket nära upphävd rörlighet, ges tillägg enligt följande:

Fixerad halsrygg	
normalläge	12
andra lägen	20
Fixerad ländrygg	
normalläge	4
andra lägen	15

2.3 Skador på övre extremiteterna

2.3.1 Amputation

Smärttillstånd utöver det som vanligen är förekommande efter amputation är inte invägt i invaliditetsgraderna. Svåra fantomsmärtor eller uttalade smärtor skall särskilt beaktas och bedömas enligt 2.1.6

Unilateral

Interthoracoscapulär amputation	51
Exartikulation axelled	46
Överarm med dålig protesfunktion	45
Exartikulation armbåge	42
Underarm med förlust av pro-supination	41
Distal underarm med bibehållen pro-supination	37
Handled	37
Proximal mellanhand	35
Proximal mellanhand med kvarvarande tumme	33

Amputation av, eller på, ett finger

Tumme

1. ytter- och innerfalanger samt metacarpal	19
2. ytter- och innerfalanger	17
3. ytterfalangen	8
4. halva ytterfalangen med nagelförlust	5

Pekfinger

5. hela fingret med eller utan metacarpal	7
6. ytter- och mellanfalangerna	6
7. ytterfalangen	4
8. halva ytterfalangen med nagelförlust	2

Långfinger

9. hela fingret med eller utan metacarpal	7
10. ytter- och mellanfalangerna	4
11. ytterfalangen	2

Ringfinger

12. hela fingret med eller utan metacarpal	4
13. ytter- och mellanfalangerna	2
14. ytterfalangen	1

Lillfinger

15. hela fingret med eller utan metacarpal	4
16. ytter- och mellanfalangerna	3
17. ytterfalangen	2

Flerfingeramputationer (18-268): se bilaga 1

Bilateral

Exartikulation axelleder	77
Handleder	65

Vid bilaterala amputationer inom händerna används ren addition, ej kumulativ. Justering skall då ej göras för icke dominant hand.

2.3.2 Ledskador (Referensfall finns. Se bilaga)

2.3.2.1 Skulderled

Rörelseomfång

Flexion	
högst 45°	20
46°-	10
91°-	5
>120°	0

Tillägg för upphävd rotation och/eller

abduktion vid flexionsförmåga > 45°	10
Symtomgivande instabil humeroscapularled	12
Resttillstånd i acromioclavicularled	3

2.3.2.2 Armbågsled

Fixerad i

0°	23
30°	20
60°	15
90°	12
120°	28
140°	37

Rörelseomfång

0° - 30°	19
0° - 60°	12
0° - 90°	6
0° - 120°	2
0° - 150°	0

30° - 60°	13
30° - 90°	9
30° - 120°	4
30° - 150°	2

60° - 90°	10
60° - 120°	6
60° - 150°	3

90° - 120°	10
90° - 150°	7

120° - 150°	26
-------------------	----

Underarmsrotation

Fixerad i optimalt läge (10° - 20° pronation)	10
Fixerad i maximal supination	22
Fixerad i maximal pronation	18

Rotation sammanlagt 30° innefattande det optimala läget	8
Rotation sammanlagt 60° innefattande det optimala läget	5
Rotation sammanlagt 120°	2

Instabil armbågsled	10
---------------------------	----

2.3.2.3 Handled

Fixerad i 0° - 20° dorsalflexion med normal underarmsrotation 7

Fixerad i 45° volarflexion 11

Fixerad i maximal volarflexion 32

Fixerad i maximal dorsalflexion 15

Tillägg för fixation i ytterlägen av ulnar- eller radial flexion 2

Rörelseomfång 60° innefattande optimalt läge (= 10° dorsalflexion) 3

2.3.2.4 Fingrar

Tumme

Fixation av

    CMC-led i god ställning 4

    CMC-led i dålig ställning (t ex i ytterläge av ab- eller adduktion) 15

    MCP-led i god ställning (0° - 15°) 1

    MCP-led i starkt funktionsinskränkande ställning 10

    IP-led i god ställning (0° - 20°) 2

    IP-led i starkt funktionsinskränkande ställning 7

    MCP- och IP-led i god ställning 6

Annat finger

Fixation i	MCP-led		PIP-led		DIP-led	
Pekfinger	10° - 30°	2	10° - 50°	2	0° - 30°	1
Långfinger	10° - 40°	2	20° - 50°	2	10° - 40°	0
Ringfinger	20° - 50°	2	20° - 50°	2	10° - 40°	0
Lillfinger	20° - 50°	2	30° - 60°	2	10° - 40°	0

Fixation i andra lägen liksom i två leder ger invaliditet efter en glidande skala upp till invaliditet motsvarande amputation av fingret genom den proximala stela leden. Stelhet i samtliga leder i ett finger ger, oavsett läge, invaliditet som vid amputation av fingret.

Rörelseinskränkning i fingrar

Invaliditet för enskilda fingrar kan ej överstiga den för amputation av fingret. Hänsyn tas till såväl knytdiastas som besvärande sträckdefekt.

Knytdiastas

Antal fingrar	2 cm	3 cm	4 cm	5 cm
1	1	2	4	5
2	2	3	6	7
3	4	6	8	10
4	6	7	10	13

Funktionsinskränkande sträckdefekt kan medföra en höjning av ovanstående med upp till 2 enheter. Ringa sträckdefekt räknas inte som invaliditet.

Instabilitet

Tummens MCP-led

Starkt funktionsinskränkande i radial riktning 4

Rotations- eller vinkelfelställning

Vid kraftig felställning invaliditet som vid amputation

Köldkänslighet

Funktionsinskränkande utöver den på grund av skadan förväntade

- liten 1
- stor 4

Kraftnedsättning

Besvärande kraftnedsättning utöver den på grund av skadan förväntade förlust av halva kraften jämfört med andra handen 4

2.3.3 Nervfunktionsförluster

Plexus- och kombinationsskador

Total plexuslesion 51

Förlust av medianus, ulnaris, radialis och musculocutaneus 46

Hög medianus + hög ulnaris 36

Hög medianus + hög ulnaris med bibehållen skyddssensibilitet 32

Låg medianus + låg ulnaris 29

Låg medianus + låg ulnaris med bibehållen skyddssensibilitet 23

Bilateral förlust av all nervfunktion 77

Nervus medianus

Hög skada utan skyddssensibilitet	23
Hög skada med skyddssensibilitet	20
Funktionsbortfall enbart i handen	
- oppositionsförmåga och skyddssensibilitet saknas	17
- oppositionsförmåga saknas men skyddssensibilitet finns	14
- oppositionsförmåga finns men skyddssensibilitet saknas	14
- oppositionsförmåga och skyddssensibilitet finns	11
- bortfall enbart av oppositionsförmåga	4

Nervus ulnaris

Hög skada utan skyddssensibilitet	16
Hög skada med skyddssensibilitet	15
Funktionsbortfall enbart i handen	
- utan skyddssensibilitet	11
Funktionsbortfall enbart i handen	
- med skyddssensibilitet	10
Tillägg för kontrakt kloställning	3

Nervus radialis

Totalt funktionsbortfall	17
Funktionsbortfall med bibehållen tricepsfunktion	15
Bibehållen dorsalflexion i handleden	12
Funktionsbortfall enbart i sensibla grenen	1

Nervus thoracalis longus

Totalt funktionsbortfall	3
--------------------------------	---

Nervus musculocutaneus

Totalt funktionsbortfall	5
--------------------------------	---

Nervus accessorius

Totalt funktionsbortfall	7
--------------------------------	---

Nervus axillaris

Totalt funktionsbortfall	7
--------------------------------	---

Vid kombinationsskador används kumulativ procentuell sammanvägning.

Sensibilitetsförlust i fingrar

		Skyddssensibilitet	
		utan	med
<i>Tumme</i>	Dubbelsidig	8	5
	Radiala sidan	3	1
	Ulnara sidan	5	2
<i>Pekfinger</i>	Dubbelsidig	4	3
	Radiala sidan	3	2
	Ulnara sidan	0	0
<i>Långfinger</i>	Dubbelsidig	2	1
	Radiala sidan	1	0
	Ulnara sidan	0	0
<i>Ringfinger</i>	Dubbelsidig	1	1
	Ensidig	0	0
<i>Lillfinger</i>	Dubbelsidig	2	1
	Radiala sidan	1	0
	Ulnara sidan	2	1

Vid total nervskada eller amputation på finger ökar invaliditeten vid nervskada på övriga fingrar, dock ej över total sensibilitetsförlust på pekfinger. På amputationsstumpar ger sensibilitetsbortfall på toppen ingen invaliditet utöver amputationen. Ovanstående invaliditeter innefattar ökad köldkänslighet. Om sensibilitetsnedsättningen ej motiverar någon högre invaliditet kan ökad köldkänslighet motivera tillägg.

2.3.4 Skador på ej dominant arm och hand

Dominant	Ej dominant
< 11	samma
11 - 20	avdrag 1
21 - 30	avdrag 2
31 - 40	avdrag 3
41 - 50	avdrag 4
51 - 60	avdrag 5
> 60	avdrag 6

2.4 Skador på nedre extremiteterna

2.4.1 Amputation

Smärttillstånd utöver det som vanligen är förekommande efter amputation är inte invägt i invaliditetsgraderna. Svåra fantomsmärtor eller uttalade smärtor skall särskilt beaktas och bedömas enligt 2.1.6

Unilateral

Hemipelvektomi	43
Exartikulation höftled	38
Lårben - dålig protesfunktion	33
Lårben - god protesfunktion	23
Exartikulation knäled	19
Underben - dålig protesfunktion	19
Underben - god protesfunktion	12
Fot	9
Framfot (Lisfranc)	6
Stortå	3

Bilateral

Exartikulation höftled	65
Underben - god protesfunktion	23
Framfot (Lisfranc)	12

2.4.2 Ledskador (Referensfall finns. Se bilaga)

Höftled

Fixerad i gott läge	12
(Siffran avser fixation i flexion < 15°, rotation och ab/adduktion < 5°)	
Fixerad i annat läge	30
(Siffran avser fixation i funktionellt sämsta läge dvs flexion > 60°)	
Rörlighet enbart 30° från sträckställning	10
Rörlighet enbart 60° från sträckställning	7
Rörlighet enbart 90° från sträckställning	5
Tillstånd efter ledresektion	40

Knäled

Fixerad i gott läge	14
(Siffran avser fixation i flexion < 15°)	
Fixerad i flexion	21
(Siffran avser fixation i funktionellt sämsta läge dvs flexion > 45°)	
Flexion 80° -100° från sträckställning	4
Sträckdefekt 25°	12
Symtomgivande instabilitet	17

Fot och fotled

Talokkralled fixerad i gott läge	7
(Siffran avser fixation i flexion < 10°)	
Fixerade subtalara leder	4
Pantalarisk fixation	9
Instabilitet	7
Hallux rigidus	2

2.4.3 Nervfunktionsförluster

Unilateral

Plexuslesion med förlust av all nervfunktion	39
Nervus ischiadicus, total funktionsförlust	21
Nervus femoralis, total funktionsförlust	14
Nervus peroneus, total funktionsförlust	7
Nervus obturatorius, total funktionsförlust	4

Bilaterala

Förlust av all nervfunktion	62
Nervus peroneus	12

2.4.4 Andra skadeföljder

Ortoskrävande benförkortning	10
--	----

Benförkortning < 2 cm ger vanligtvis ingen funktionsnedsättning

2.5 Stomier m m

Trakeostomi, permanent efter skada på luftvägarna	
- dålig funktion (se 2.1.8)	
- god funktion	15
Ureterostomi	
- dålig funktion	35
- god funktion	15
Ren Intermittent Kateterisering (RIK).	10
Kateter (KAD)	
- dålig funktion (jfr 2.1.7)	35
- god funktion	10
Ileostomi	
- dålig funktion	35
- god funktion	15
Kolostomi	
- dålig funktion (jfr 2.1.7)	23
- god funktion	10

2.6 Organförluster

Tunga	45
Struphuvud	40
Lunga	25
Mjälte, se tabellverk ”Medicinsk invaliditet sjukdomar”.	
Njure	5

Status efter organtransplantation – jämför gradering av skada på endokrina system 2.1.8.

Bilaga 1

Flerfingeramputationer

Amputation på två fingrar

(Nr 1-17 se 2.3.1)

18.	1+2	21	28.	2y+3	10
	ym	 20		ym	8
	y	19		y	7
19.	1y+2	13	29.	2+4	13
	ym	12		ym	10
	y	10		y	8
20.	1+3	22	30.	2ym+4	10
	ym	19		ym	8
	y	18		y	7
21.	1y+3	12	31.	2y+4	8
	ym	10		ym	5
	y	9		y	5
22.	1+4	20	32.	2+5	12
	ym	18		ym	10
	y	18		y	8
23.	1y+4	11	33.	2ym+5	10
	ym	9		ym	9
	y	8		y	8
24.	1+5	18	34.	2y+5	7
	ym	18		ym	7
	y	17		y	6
25.	1y+5	10	35.	3+4	11
	ym	10		ym	10
	y	9		y	8
26.	2+3	13	36.	3ym+4	8
	ym	10		ym	6
	y	9		y	5
27.	2ym+3	12	37.	3y+4	7
	ym	10		ym	5
	y	8		y	4

38.	3+5	13	51.	1+2ym+4	26
	ym	12		ym	23
	y	9		y	21
39.	3ym+5	8	52.	1+2y+4	23
	ym	7		ym	21
	y	6		y	21
40.	3y+5	7	53.	1y+2+4	19
	ym	5		ym	16
	y	5		y	15
41.	4+5	10	54.	1y+2ym+4	17
	ym	8		ym	14
	y	8		y	14
42.	4ym+5	7	55.	1y+2y+4	14
	ym	5		ym	12
	y	5		y	12
43.	4y+5	6	56.	1+2+5	26
	ym	5		ym	25
	y	4		y	24
Amputation på tre fingrar			57.	1+2ym+5	25
				ym	23
				y	22
44.	1+2+3	28	58.	1+2y+5	22
	ym	26		ym	21
	y	25		y	21
45.	1+2ym+3	27	59.	1y+2+5	18
	ym	24		ym	17
	y	22		y	16
46.	1+2y+3	25	60.	1y+2ym+5	16
	ym	23		ym	14
	y	21		y	14
47.	1y+2+3	20	61.	1y+2y+5	13
	ym	17		ym	13
	y	16		y	12
48.	1y+2ym+3	19	62.	1+3+4	26
	ym	16		ym	25
	y	16		y	23
49.	1y+2y+3	17	63.	1+3ym+4	26
	ym	14		ym	24
	y	13		y	22
50.	1+2+4	27	64.	1+3y+4	25
	ym	25		ym	22
	y	24		y	20

65.	1y+3+4	18	79.	1y+4y+5	14
	ym	17		ym	12
	y	16		y	11
66.	1y+3ym+4	17	80.	2+3+4	21
	ym	15		ym	20
	y	13		y	16
67.	1y+3y+4	15	81.	2+3ym+4	18
	ym	12		ym	15
	y	11		y	12
68.	1+3+5	26	82.	2+3y+4	14
	ym	25		ym	12
	y	23		y	10
69.	1+3ym+5	25	83.	2ym+3+4	17
	ym	24		ym	15
	y	22		y	13
70.	1+3y+5	24	84.	2ym+3ym+4	14
	ym	23		ym	12
	y	21		y	11
71.	1y+3+5	20	85.	2ym+3y+4	12
	ym	18		ym	10
	y	16		y	9
72.	1y+3ym+5	16	86.	2y+3+4	14
	ym	15		ym	12
	y	14		y	11
73.	1y+3y+5	14	87.	2y+3ym+4	12
	ym	13		ym	10
	y	12		y	9
74.	1+4+5	24	88.	2y+3y+4	10
	ym	23		ym	8
	y	22		y	8
75.	1+4ym+5	23	89.	2+3+5	20
	ym	21		ym	18
	y	20		y	16
76.	1+4y+5	21	90.	2+3ym+5	16
	ym	20		ym	14
	y	19		y	12
77.	1y+4+5	18	91.	2+3y+5	14
	ym	16		ym	13
		15		y	11
78.	1y+4ym+5	16	92.	2ym+3+5	17
	ym	14		ym	15
	y	13		y	13

93.	2ym+3ym+5	14	107.	3+4+5	18
	ym	13		ym	16
	y	11		y	15
94.	2ym+3y+5	12	108.	3+4ym+5	17
	ym	11		ym	16
	y	10		y	14
95.	2y+3+5	14	109.	3+4y+5	14
	ym	12		ym	13
	y	12		y	11
96.	2y+3ym+5	12	110.	3ym+4+5	16
	ym	10		ym	15
	y	10		y	14
97.	2y+3y+5	10	111.	3ym+4ym+5	15
	ym	9		ym	13
	y	9		y	11
98.	2+4+5	20	112.	3ym+4y+5	13
	ym	18		ym	12
	y	16		y	10
99.	2+4ym+5	18	113.	3ym+4+5	14
	ym	16		ym	13
	y	14		y	11
100.	2+4y+5	16	114.	3y+4ym+5	13
	ym	14		ym	11
	y	12		y	9
101.	2ym+4+5	17	115.	3y+4y+5	10
	ym	15		ym	8
	y	13		y	7
102.	2ym+4ym+5	14			
	ym	12	Amputation på fyra fingrar		
	y	10	116.	1+2+3+4	31
103.	2ym+4y+5	12		ym	31
	ym	10		y	29
	y	8	117.	1+2+3ym+4	31
104.	2y+4+5	14		ym	31
	ym	11		y	29
	y	10	118.	1+2+3y+4	30
105.	2y+4ym+5	11		ym	29
	ym	9		y	27
	y	8	119.	1+2ym+3+4	31
106.	2y+4y+5	9		ym	30
	ym	8		y	29
	y	7			

120.	1+2ym+3ym+4	30	134.	1+2+3+5	31
	ym	29		ym	31
	y	27		y	30
121.	1+2ym+3y+4	29	135.	1+2+3ym+5	31
	ym	27		ym	30
	y	25		y	29
122.	1+2y+3+4	29	136.	1+2+3y+5	30
	ym	28		ym	29
	y	27		y	27
123.	1+2y+3ym+4	28	137.	1+2ym+3+5	31
	ym	27		ym	31
	y	25		y	30
124.	1+2y+3y+4	27	138.	1+2ym+3ym+5	30
	ym	25		ym	29
	y	24		y	29
125.	1y+2+3+4	27	139.	1+2ym+3y+5	29
	ym	26		ym	27
	y	23		y	25
126.	1y+2+3ym+4	25	140.	1+2y+3+5	29
	ym	21		ym	28
	y	18		y	27
127.	1y+2+3y+4	21	141.	1+2y+3ym+5	28
	ym	18		ym	27
	y	17		y	26
128.	1y+2ym+3+4	23	142.	1+2y+3y+5	27
	ym	21		ym	25
	y	20		y	24
129.	1y+2ym+3ym+4	21	143.	1y+2+3+5	26
	ym	19		ym	25
	y	18		y	23
130.	1y+2ym+3y+4	19	144.	1y+2+3ym+5	23
	ym	17		ym	23
	y	16		y	20
131.	1y+2y+3+4	20	145.	1y+2+3y+5	20
	ym	19		ym	18
	y	18		y	17
132.	1y+2y+3ym+4	19	146.	1y+2ym+3+5	23
	ym	17		ym	23
	y	16		y	21
133.	1y+2y+3y+4	18	147.	1y+2ym+3ym+5	21
	ym	16		ym	20
	y	16		y	18

148.	1y+2ym+3y+5	19	162.	1y+2+4ym+5	23
	ym	18		ym	22
	y	17		y	20
149.	1y+2y+3+5	21	163.	1y+2+4y+5	20
	ym	21		ym	20
	y	20		y	18
150.	1y+2y+3ym+5	18	164.	1y+2ym+4+5	23
	ym	16		ym	22
	y	16		y	20
151.	1y+2y+3y+5	17	165.	1y+2ym+4ym+5	21
	ym	16		ym	20
	y	15		y	18
152.	1+2+4+5	31	166.	1y+2ym+4y+5	20
	ym	31		ym	19
	y	30		y	17
153.	1+2+4ym+5	31	167.	1y+2y+4+5	20
	ym	30		ym	19
	y	29		y	18
154.	1+2+4y+5	30	168.	1y+2y+4ym+5	18
	ym	29		ym	16
	y	27		y	16
155.	1+2ym+4+5	31	169.	1y+2y+4y+5	17
	ym	30		ym	16
	y	29		y	15
156.	1+2ym+4ym+5	29	170.	1+3+4+5	31
	ym	28		ym	31
	y	27		y	30
157.	1+2ym+4y+5	27	171.	1+3+4ym+5	31
	ym	27		ym	30
	y	25		y	29
158.	1+2y+4+5	29	172.	1+3+4y+5	30
	ym	28		ym	29
	y	27		y	29
159.	1+2y+4ym+5	28	173.	1+3ym+4+5	31
	ym	27		ym	30
	y	26		y	29
160.	1+2y+4y+5	27	174.	1+3ym+4ym+5	29
	ym	25		ym	28
	y	24		y	27
161.	1y+2+4+5	26	175.	1+3ym+4y+5	27
	ym	26		ym	27
	y	24		y	25

176.	1+3y+4+5	29	190.	2+3+4y+5	23
	ym	28		ym	23
	y	27		y	20
177.	1+3y+4ym+5	28	191.	2+3ym+4+5	25
	ym	27		ym	24
	y	26		y	23
178.	1+3y+4y+5	27	192.	2+3ym+4ym+5	23
	ym	26		ym	22
	y	24		y	21
179.	1y+3+4+5	25	193.	2+3ym+4y+5	21
	ym	24		ym	18
	y	23		y	17
180.	1y+3+4ym+5	24	194.	2+3y+4+5	23
	ym	23		ym	23
	y	21		y	20
181.	1y+3+4y+5	20	195.	2+3y+4ym+5	21
	ym	20		ym	18
	y	18		y	17
182.	1y+3ym+4+5	23	196.	2+3y+4y+5	19
	ym	22		ym	17
	y	20		y	16
183.	1y+3ym+4ym+5	21	197.	2ym+3+4+5	25
	ym	20		ym	23
	y	18		y	20
184.	1y+3ym+4y+5	20	198.	2ym+3+4ym+5	23
	ym	19		ym	21
	y	17		y	19
185.	1y+3y+4+5	19	199.	2ym+3+4y+5	20
	ym	18		ym	20
	y	17		y	17
186.	1y+3y+4ym+5	18	200.	2ym+3ym+4+5	23
	ym	18		ym	21
	y	16		y	19
187.	1y+3y+4y+5	17	201.	2ym+3ym+4ym+5	21
	ym	16		ym	20
	y	15		y	18
188.	2+3+4+5	28	202.	2ym+3ym+4y+5	18
	ym	25		ym	17
	y	24		y	14
189.	2+3+4ym+5	25	203.	2ym+3y+4+5	20
	ym	24		ym	20
	y	23		y	18

204.	2ym+3y+4ym+5	19	217.	1+2+3+4y+5	33
	ym	18		ym	33
	y	16		y	33
205.	2ym+3y+4y+5	16	218.	1+2+3ym+4+5	34
	ym	15		ym	34
	y	13		y	33
206.	2y+3+4+5	20	219.	1+2+3ym+4ym+5	34
	ym	20		ym	33
	y	18		y	33
207.	2y+3+4y+5	20	220.	1+2+3ym+4y+5	33
	ym	19		ym	33
	y	18		y	32
208.	2y+3+4y+5	18	221.	1+2+3y+4+5	33
	ym	18		ym	33
	y	16		y	32
209.	2y+3ym+4+5	20	222.	1+2+3y+4ym+5	33
	ym	19		ym	32
	y	18		y	31
210.	2y+3ym+4ym+5	8	223.	1+2+3y+4y+5	32
	ym	16		ym	32
	y	15		y	29
211.	2y+3ym+4y+5	16	224.	1+2ym+3+4+5	34
	ym	15		ym	34
	y	13		y	33
212.	2y+3y+4+5	15	225.	1+2ym+3+4ym+5	33
	ym	14		ym	33
	y	13		y	31
213.	2y+3y+4ym+5	14	226.	1+2ym+3+4y+5	33
	ym	12		ym	32
	y	11		y	31
214.	2y+3y+4y+5	12	227.	1+2ym+3ym+4+5	33
	ym	11		ym	32
	y	10		y	31
Amputation på fem fingrar			228.	1+2ym+3ym+4ym+5	33
				ym	32
				y	31
215.	1+2+3+4+5	34	229.	1+2ym+3ym+4y+5	31
	ym	34		ym	31
	y	33		y	29
216.	1+2+3+4ym+5	34	230.	1+2ym+3y+4+5	33
	ym	34		ym	32
	y	33		y	31

231.	1+2ym+3y+4ym+5	32	245.	1y+2+3ym+4+5	31
	ym	31		ym	30
	y	30		y	29
232.	1+2ym+3y+4y+5	31	246.	1y+2+3ym+4ym+5	29
	ym	30		ym	28
	y	29		y	28
233.	1+2y+3+4+5	33	247.	1y+2+3ym+4y+5	29
	ym	33		ym	28
	y	32		y	27
234.	1+2y+3+4ym+5	33	248.	1y+2+3y+4+5	29
	ym	32		ym	29
	y	31		y	27
235.	1+2y+3+4y+5	32	249.	1y+2+3y+4ym+5	28
	ym	31		ym	27
	y	30		y	27
236.	1+2y+3ym+4+5	33	250.	1y+2+3y+4y+5	25
	ym	33		ym	25
	y	31		y	23
237.	1+2y+3ym+4ym+5	32	251.	1y+2ym+3+4+5	31
	ym	31		ym	31
	y	29		y	29
238.	1+2y+3ym+4y+5	31	252.	1y+2ym+3+4ym+5	31
	ym	29		ym	30
	y	28		y	29
239.	1+2y+3y+4+5	31	253.	1y+2ym+3+4y+5	29
	ym	30		ym	28
	y	29		y	27
240.	1+2y+3y+4ym+5	29	254.	1y+2ym+3y+4ym+5	29
	ym	29		ym	29
	y	27		y	28
241.	1+2y+3y+4y+5	28	255.	1y+2ym+3ym+4ym+5	28
	ym	27		ym	27
	y	26		y	26
242.	1y+2+3+4+5	31	256.	1y+2ym+3ym+4y+5	26
	ym	31		ym	25
	y	31		y	24
243.	1y+2+3+4ym+5	31	257.	1y+2ym+3y+4+5	28
	ym	30		ym	27
	y	29		y	27
244.	1y+2+3+4y+5	29	258.	1y+2ym+3y+4ym+5	27
	ym	29		ym	25
	y	28		y	25

259.	1y+2ym+3y+4y+5	24
	ym	23
	y	22
260.	1y+2y+3+4+5	27
	ym	26
	y	25
261.	1y+2y+3+4ym+5	26
	ym	25
	y	25
262.	1y+2y+3+4y+5	25
	ym	25
	y	23
263.	1y+2y+3ym+4+5	27
	ym	26
	y	25
264.	1y+2y+3ym+4ym+5	25
	ym	25
	y	23
265.	1y+2y+3ym+4y+5	24
	ym	23
	y	22
266.	1y+2y+3y+4+5	23
	ym	22
	y	21
267.	1y+2y+3y+4ym+5	21
	ym	21
	y	20
268.	1y+2y+3y+4y+5	20
	ym	20
	y	18

Bilaga 2

Ur Guides to the evaluation of permanent impairment, American Medical Association, 1971.

Kumulationstabell

Kombinerade värden grundas på formeln:

$$A \% + B (100 - A) \% = \text{det kombinerade värdet av } A \% \text{ och } B \%$$

Man följer tabellen med procenttal som sträcker sig från 1 till 100, dels längs vänstermarginalen, dels längs botten. Ett kombinerat värde erhålls genom att välja det större värdet som tal i vänstermarginalen, och följa raden tills man kommer till den kolumn som utpekats av det andra, lägre talet, valt i bottenraden. Det sökta kombinerade värdet ligger i skärningen mellan utpekad rad och kolumn.

Till exempel, för att kombinera 35 % och 20 %, läs längs marginalen tills man kommer till det större värdet, 35 %. Följ den utpekade 35%- raden tills kolumnen utpekad av 20 % i bottenraden nås. I skärningen erhålls talet 48. Det kombinerade värdet av 35 % och 20 % blir alltså 48 %. Enligt konstruktionen av tabellen, måste det större värdet läsas i vänstermarginalen.

Om tre eller fler värden skall kombineras, utgå från det högsta värdet och kombinera det med det näst högsta och vidare i fallande nivå till det lägsta.. Denna process kan fortsättas obestämt antal gånger tills alla tal i ursprungsserien är uttömda.

51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78
52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	
53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78		
54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78			
55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78				
56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78					
57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78						
58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78							
59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78								
60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78									
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78										
62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78											
63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78												
64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78													
65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78														
66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78															
67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78																
68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78																	
69	70	71	72	73	74	75	76	77	78																		
70	71	72	73	74	75	76	77	78																			
71	72	73	74	75	76	77	78																				
72	73	74	75	76	77	78																					
73	74	75	76	77	78																						
74	75	76	77	78																							
75	76	77	78																								
76	77	78																									
77	78																										
78																											
79																											
80																											
81																											
82																											
83																											
84																											
85																											
86																											
87																											
88																											
89																											
90																											
91																											
92																											
93																											
94																											
95																											
96																											
97																											
98																											
99																											
1																											
2																											
3																											
4																											
5																											
6																											
7																											
8																											
9																											
10																											
11																											
12																											
13																											
14																											
15																											
16																											
17																											
18																											
19																											
20																											
21																											
22																											
23																											
24																											
25																											
26																											
27																											
28																											
29																											
30																											
31																											
32																											
33																											
34																											
35																											
36																											
37																											
38																											
39																											
40																											
41																											
42																											
43																											
44																											
45																											
46																											
47																											
48																											
49																											
50																											

51	76
52	76 77
53	77 77 78
54	77 78 78 79
55	78 79 79 80
56	78 79 79 80 80 81
57	79 80 80 81 81 82
58	79 80 80 81 81 82 82
59	80 80 81 81 82 82 83 83
60	80 81 81 82 82 83 83 84 84
61	81 81 82 82 83 83 84 84 84 85
62	81 82 82 83 83 84 84 84 85 85 86
63	82 82 83 83 84 84 84 85 85 86 86 86
64	82 83 83 84 84 85 85 86 86 86 87 87
65	83 83 84 84 85 85 86 86 87 87 88
66	83 84 84 85 85 86 86 87 87 88 88 88
67	84 84 85 85 86 86 87 87 88 88 88 89
68	84 85 85 86 86 87 87 88 88 88 89 89 90
69	85 85 86 86 87 87 88 88 89 89 90 90 90
70	85 86 86 87 87 88 88 89 89 90 90 90 91 91
71	86 86 87 87 88 88 89 89 90 90 90 91 91 92
72	86 87 87 88 88 89 89 90 90 90 91 91 91 92 92
73	87 87 88 88 88 89 89 90 90 91 91 91 91 92 92 93
74	87 88 88 88 89 89 90 90 90 91 91 91 91 92 92 93 93
75	88 88 89 89 89 90 90 90 91 91 91 91 92 92 93 93 94
76	88 89 89 89 90 90 90 91 91 91 92 92 93 93 93 94 94
77	89 89 89 90 90 91 91 91 91 92 92 93 93 93 94 94 95
78	89 90 90 90 91 91 91 91 92 92 93 93 93 94 94 95 95
79	90 90 90 91 91 91 92 92 93 93 93 94 94 95 95 96
80	90 91 91 91 92 92 93 93 93 94 94 94 95 95 96 96
81	91 91 91 92 92 93 93 93 94 94 94 95 95 96 96 96
82	91 92 92 92 93 93 93 94 94 94 95 95 96 96 96 97
83	92 92 92 93 93 93 94 94 94 95 95 96 96 96 97 97
84	92 92 93 93 93 94 94 94 95 95 96 96 96 97 97 97
85	93 93 93 93 94 94 94 95 95 96 96 96 97 97 97 98
86	93 93 94 94 94 95 95 96 96 96 97 97 97 97 98 98
87	94 94 94 94 95 95 96 96 96 97 97 97 97 98 98 98
88	94 94 95 95 96 96 96 97 97 97 97 98 98 98 98 99
89	95 95 95 96 96 96 97 97 97 97 98 98 98 98 99 99
90	95 95 96 96 96 97 97 97 97 98 98 98 98 99 99 99
91	96 96 96 96 97 97 97 97 97 98 98 98 98 99 99 99
92	96 96 96 97 97 97 97 97 98 98 98 98 99 99 99 99
93	97 97 97 97 97 97 98 98 98 98 99 99 99 99 100
94	97 97 97 97 97 98 98 98 98 99 99 99 99 100 100
95	98 98 98 98 98 98 99 99 99 99 99 99 99 100 100
96	98 98 98 98 98 98 99 99 99 99 99 99 99 100 100
97	98 98 99 99 99 99 99 99 99 99 99 99 100 100 100
98	99 99 99 99 99 99 99 99 99 99 99 99 100 100 100
99	100 100 100 100 100 100 100 100 100 100 100 100 100 100 100

Svensk Försäkring

Box 24043
104 50 Stockholm

Besöksadress: Karlavägen 108

www.svenskforsakring.se